

ECONOMÍA SOCIAL

3

Benigno Sánchez García

Xefe da Inspección provincial de Traballo e Seguridade Social
da Coruña

Índice

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL	5
3.1. Cooperativas.....	5
3.2. Sociedades laborais	7
3.3. Centros especiais de emprego	11

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

No momento de peche deste capítulo do Informe (mediados do mes de xullo de 2021), o Ministerio de Traballo e Economía Social non ten incorporado o dato das cooperativas inscritas na Seguridade Social a 31 de decembro de 2019 e 2020, no seu Anuario de Estatísticas Laborais. Non obstante, dende un centro directivo dese Ministerio (a Subdirección Xeral de Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas) facilitáronsenos dous documentos, un cos datos pechados a 31 de decembro de 2019 e o outro a 30 de xuño de 2020, en que consta boa parte da información que se viña utilizando neste Informe. Polo tanto, os datos de 2020 son os pechados na data referida, 30 de xuño.

Coa cautela necesaria por non dispoñer en 2020 dos datos a fin dese ano, hai que dicir que a pandemia do coronavirus tivo unha incidencia relativamente menor na “sobre vivencia” das empresas cooperativas en tres das catro provincias galegas, mentres que en Pontevedra o seu número é maior en 2020 que en 2019. A afectación negativa en 2020 respecto de 2019, traducíuse nunha diminución do número de empresas do 1,4% e do número de persoas traballadoras do 3,9% na Coruña; do 2,4% e do 2,7%, respectivamente, en Lugo; e do 9,9% do número de empresas en Ourense, se ben aquí o número de persoas traballadoras incrementouse nun 2%. En Pontevedra, o número de empresas cooperativas aumentou nun 2,4%, pero o número de persoas empregadas nelas diminuíu nun 0,3%.

Cadro 3.1

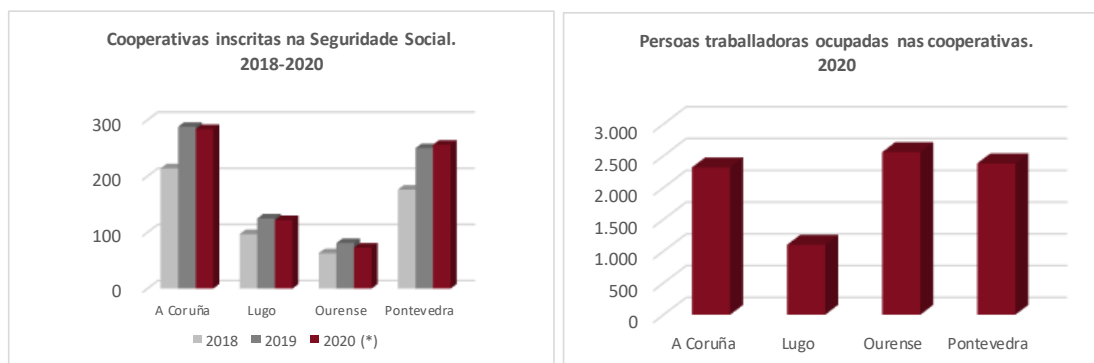
Cooperativas inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras. Por provincias. Galicia. 2018-2020

	Cooperativas			Persoas traballadoras		
	2018	2019	2020 (*)	2018	2019	2020 (*)
A Coruña	214	288	284	1910	2.412	2.319
Lugo	97	125	122	755	1132	1102
Ourense	63	81	73	2.172	2.510	2.560
Pontevedra	176	250	256	2.048	2.388	2.382
Galicia	550	744	735	6.885	8.442	8.363

(*) Datos pechados a 30 de xuño.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social. Anuario de estatísticas laborais para 2018 e Subdirección Xeral da Economía Social para 2019 e 2020.

Capítulo 3. Economía social

Xa con datos da Consellería Emprego e Igualdade, e se temos en conta tan só as cooperativas inscritas en 2020 nos rexistros autonómicos, provinciais e central (cadro 3.2), a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi, un ano máis, a de Pontevedra. Por tipo de cooperativa, o protagonismo case absoluto (o 81,6% do total de cooperativas constituídas en 2020) corresponde ao cooperativismo de traballo asociado, como, tamén aquí, ven ocorrendo ano tras ano.

Cadro 3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e no Rexistro Central, segundo a clase de cooperativa, e número de persoas socias promotoras. Galicia. 2020

	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		CENTRAL			
	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias
Agrarias	1	7	1	6			1	4	1	4	4	21
Consumidores e usuarios							1	10			1	10
Ensino											0	0
Ensino-traballo asociado											0	0
Explotación comunitaria da terra	1	4									1	4
Mar											0	0
Mixtas traballo asociado											0	0
Servizos											0	0
Servizos-traballo asociado											0	0
Traballo asociado	15	36	6	13	9	19	46	105	4	11	80	184
Transportistas											0	0
Transportistas-traballo asociado							1	2			1	2
Vivenda	2	11					2	7			4	18
Crédito											0	0
Integración social											0	0
Xuvenil-explotación comunitaria da terra											0	0
Xuvenil-traballo asociado	3	7			2	4	2	5			7	16
Segundo grao											0	0
TOTAL	22	65	7	19	11	23	53	133	5	15	98	255

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 60,2% das cooperativas constituídas en Galicia en 2020, que agrupan ao 57,6,3% das persoas socias pertencen, e por esta orde, aos subsectores do comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas; actividades profesionais, científicas e técnicas;

industria manufacturera; agricultura, gandería, silvicultura e pesca; actividades profesionais, científicas e técnicas; e educación.

Cadro 3.3

Cooperativas constituídas e número de persoas socias promotoras por actividade económica. 2020

Cód. Actividade	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		REX. CENTRAL		TOTAL	
	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	3	13	2	8	3	6	2	6	1	4	11	37
B Industrias extractivas											0	0
C Industria manufacturera	2	5	2	4	2	4	7	16			13	29
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado											0	0
E Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación											0	0
F Construción	2	11					4	11			6	22
G Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	10					9	20	1	3	14	33
H Transporte e almacenamento	1	3	1	3			1	2			3	8
I Hostalaría	1	2			1	2	6	14			8	18
J Información e comunicacións	1	2					2	4			3	6
K Actividades financeiras e de seguros											0	0
L Actividades inmobiliarias							2	5			2	5
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	5	1	2	2	4	6	12			11	23
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	2	5			1	2	5	12	1	3	9	22
O Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria											0	0
P Educación	3	7	1	2	1	2	4	11	1	3	10	25
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2					1	10			2	12
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento					1	3	2	6	1	2	4	11
S Outros servizos							2	4			2	4
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
TOTAL	22	65	7	19	11	23	53	133	5	15	98	255

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.2. Sociedades laborais

Tamén no caso das sociedades laborais, o Anuario de Estatísticas Laborais do Ministerio de Traballo e Economía Social segue sen recoller (a mediados de xullo de 2021) o dato das inscritas na Seguridade Social a finais de 2019 e de 2020. E de novo neste caso, a Subdirección Xeral de Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas facilitounos os datos necesarios para incorporar a este informe, respecto dos que hai que volver a recordar que os de 2020 son os correspondentes ao seu primeiro semestre.

Unha vez máis tendo en conta este condicionante á hora de valorar a evolución de 2020 respecto de 2019, podemos afirmar que en tres provincias, A Coruña, Lugo e Pontevedra, conséntase unha diminución no número de sociedades laborais e no número de persoas traballadoras empregadas, mentres que en Ourense o lixeiro aumento no número de sociedades laborais veu acompañado dun lixeiro descenso no número de traballadores empregados.

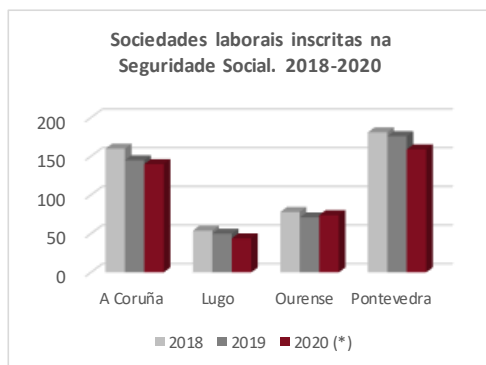
Cadro 3.4

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras.
Por provincias. Galicia. 2018-2020

	Sociedades laborais			Persoas traballadoras		
	2018	2019	2020 (*)	2018	2019	2020 (*)
A Coruña	160	145	140	899	847	807
Lugo	54	50	44	374	326	315
Ourense	78	71	74	282	268	267
Pontevedra	181	176	159	1.042	931	883
Galicia	473	442	417	2.597	2.372	2.272

(*): Datos pechados a 30 de xuño.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social, Subdirección Xeral da Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas.

O dato anterior garda certa coherencia cos facilitados pola Consellería de Emprego e Igualdade acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2020 (a pesar do reponte no número das constituídas en 2018), e do número de sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período, sendo de salientar aquí, en calquera caso, o importantísimo descenso das que causaron baixa en 2020, en plena pandemia do coronavirus.

Cadro 3.5

Sociedades laborais: Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social.
Galicia. 2020

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
A Coruña	23	12	38	73
Lugo	8	4	9	21
Ourense	0	3	3	6
Pontevedra	2	1	2	5
Galicia	33	20	52	105

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6	15	9	23
Lugo	2	7	2	5	1	1	0	3	2	8
Ourense	10	15	3	6	5	3	4	3	2	0
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19	24	20	2
Galicia	48	61	45	42	35	29	29	45	33	33

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	7	11	15	11	6	12	8	37	22	12
Lugo	2	7	2	1	1	3	2	12	1	4
Ourense	5	4	1	4	2	0	1	5	3	3
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	12	26	9	1
Galicia	24	36	31	28	20	24	23	80	35	20

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.8

Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41	50	60	38
Lugo	15	14	23	8	8	4	25	15	9	9
Ourense	11	14	14	13	14	5	10	10	10	3
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25	50	32	2
Galicia	77	71	79	64	57	39	101	125	111	52

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Case a metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2020 (cadro 3.10) están encadradas no subsector do comercio por xunto e polo miúdo e a reparación de vehículos de motor e motocicletas.

Cadro 3.9

Distribución provincial número socios desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas en 2020

	Persoas físicas	Persoas xurídicas	Totais socios por sexo		Socios por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	23	0	12	11	11	10	1	1
Lugo	4	0	3	1	3	1	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	31	0	22	9	21	8	1	1
Galicia	58	0	37	21	35	19	2	2

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Capítulo 3. Economía social

Cadro 3.10

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, as provincias e o total. Galicia. 2020

Cód	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							2	4	2	4
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacteireira	1	3					2	5	3	8
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción	1	2					1	2	2	4
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	12					6	15	10	27
H	Transporte e almacenamento										
I	Hostalaría					1	2	2	2	4	6
J	Información e comunicacións	1	2								
K	Actividades financeiras e de seguros									1	2
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	1	4					1	3	2	7
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación										
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento										
S	Outros servizos										
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
Total		8	23	0	0	1	2	14	31	24	58

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Dende o punto de vista societario, o 93,1% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2020 son socias de traballo (o 86,8% en 2019), e un 63,8,1% homes (máis que en 2019, o 59,3%).

Cadro 3.11

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2020

Cód.	Actividade	Nº SS LL	Total persoas socias	Persoas socias		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	4	4		4		
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufacteireira	3	8	7	1	6	2	
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	2	4	4		2	2	
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	10	27	24	3	19	8	
H	Transporte e almacenamento							
I	Hostalaría	2	4	4		2	2	
J	Información e comunicacións	1	2	2		1	1	
K	Actividades financeiras e de seguros							
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7	7		1	6	
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación							
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento							
S	Outros servizos	1	2	2		2		
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais							
Total		23	58	54	4	37	21	0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con diversidade funcional, viu a constitución de 4 centros en 2020 (5 centros en 2019; 6 centros en 2018), nos que traballan unicamente homes, nun 81,5% con discapacidade.

Cadro 3.12

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. 2020

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
4	4	27		22		5	

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.